

Externe betrekkingen

Hoe lees ik met de klas een literair verhaal?

In de Werkmap voor Taal- en Literatuuronderwijs (WvT) nr. 72 lezen we een praktisch artikel van de hand van Mieke Cantineaux. Zij doet daarin verslag van een lesmethode, toegepast op het verhaal 'De Schildwacht' van Ivo Michiels. Ze hanteert de structurele aanpak, maar laat voldoende ruimte over voor de respons van de leerlingen. 'Als je het verhaalverloop consequent eerst natrekt met de klas, heb je een gefundeerd vertrekpunt om de leeservaringen van de leerlingen aan vast te knopen.' Affectieve, cognitieve en sociale werkvormen en doelstellingen zijn verenigbaar!

Aan het begin van de eerste les hebben de leerlingen het verhaal al gelezen. Mieke Cantineaux start dan met het peilen van de individuele leeservaringen, aan de hand van een soort enquêteformulier. (b.v: Hoe vind je Adelina's houding tegenover de soldaat A en soldaat B? Waarom?) Daarmee controleert men of het verhaal wel gelezen is en kunnen leerlingen rustig hun mening formuleren. En voor de docent zelf 'kunnen leeservaringen zo een leerrijk overzicht bieden; wat leeft er in mijn klas aan leestalent? Welke leerlingen hebben last te verwoorden wat hen treft?'

Vervolgens wordt de klas een aantal vragen gesteld om de relevante gebeurtenissen op een rijtje te zetten. De situering, het begin van het eigenlijke verhaal, het hoogtepunt en het einde komen aan bod. Daarna worden personages, ruimte en thema's besproken.

Eventueel wordt de les afgesloten met een schrijfoefening aan de hand van vragen die de leerlingen de kans laten om het verhaal te verwerken.

Cantineaux, Mieke 'De schildwacht. Een verhaal van Ivo Michiels' in: WvT nr. 72 (1994) blz. 149-154

Terug naar de roots

Het januarinummer van de Vereniging Europese Letteren blikt terug naar de klassieke oudheid. Imme Dros spreekt over haar vertaling van de Odyssee. Professor Freddy Decreus, classicus te Gent wijst op de invloed van de Odyssee door de eeuwen heen en de conclusies die men kan trekken uit verschillende soorten perceptie. In de rubriek Didactiek en Fictie bespreekt Cor Gelson hetzelfde epos. Daarmee loopt hij vooruit op het lespakket voor middelbare scholieren, dat voortkomt uit het leesbevorderingsproject 'Sirene' in Zeeland rondom de vertaling van Imme Dros. De primaire literatuur in Letteren is dit keer afkomstig van Peter Høeg.

Letteren Tijdschrift van de Vereniging Europese Letteren, jaargang 3, nr.1 1995.
ISSN 09291547

Redactieadres: Joris Hermsen Koolemans Beynenstraat 9 6521 ER Nijmegen. Tel en fax: 080 228024

In de schaduw van de tweede wereldoorlog

Op 5 mei viert Nederland 50 jaar bevrijding. In deze halve eeuw heeft de verwerking van de Tweede Wereldoorlog haar neerslag gevonden in allerlei facetten van de cultuur. Met het congres 'In de schaduw van de Tweede Wereldoorlog' wil de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Nijmegen een bijdrage leveren aan het denken over Nederlands-Duitse betrekkingen. In de ochtend zal dit gebeuren vanuit het eigen onderwijs en onderzoek op het gebied van taal, geschiedenis, kunst en literatuur; 's middags door sprekers aan het woord te laten van buiten de faculteit en van buiten de wetenschappelijke wereld. Tot de sprekers behoren Tessa de Loo, prof. H.W. von der Dunk en prof. Horst Lademacher.

Tessa de Loo is in Nederland en in Duitsland bekend om haar roman *De Tweeling*, (uitg. Arbeiderspers) waarin zij het probleem van de Nederlands-Duitse betrekkingen tot thema maakt van een persoonlijke geschiedenis. Zij vertelt over de achtergronden van de roman en de reden waarom zij het boek schreef. *Hedda Kalshoven-Brester* licht de documentatie toe, die zij samenstelde op basis van de briefwisseling tussen haar uit Duitsland afkomstige moeder en de Duitse familie in Brunswijk in de periode 1920-1949. Van het veel geprezen *Ik denk zoveel aan jullie* verscheen onlangs een uitgave in de Pandora-pocketreeks; de Duitse vertaling komt deze zomer uit.

Kunsthistoricus *Wouter Weijers* gaat aan de hand van lichtbeelden in op het werk van de Nederlandse, in Duitsland verblijvende, schrijver-kunstenaar Armando, in wiens werk de herinnering aan de plaats van het oorlogsdrama centraal staat.

Hoe kijken de leerlingen tegen de Duitsers aan? De Clingendaelenquête van 1992 leverde geen erg positief beeld op; meer dan 60 % van de leerlingen toonde zich onverholen negatief. Vanuit de wetenschap richt de conferentie zich op het onderwijs. *Harry Bekkering*, neerlandicus, kenner van de moderne (jeugd)literatuur, en *Theo Engelen*, historicus en schrijver van de recent verschenen jeugdroman *Schimmen uit het verleden* (Uitg. Sjaloom en Wildeboer), verzorgen de lezing: 'Van stereotypering tot nuancering; het Duitslandbeeld in de jeugdliteratuur'.

Hans Ester, germanist, literair criticus van *Trouw* en betrokken bij het genootschap Nederland-Duitsland, spreekt over de positie van de Duitse taal en cultuur in de Nederlandse samenleving na de oorlog.

Prof. dr. Horst Lademacher, directeur van het Zentrum für Niederlande-Studien van de Wilhelms-Universität te Münster spreekt over de actualiteit en traditie binnen Nederlands-Duitse betrekkingen.

Voorzitter van het slotforum is prof. dr. Jac Bosmans. Als voorzitter van de Nijmeegse historische vereniging Numaga, leidde hij in 1994 een congres over 'de zin van het herdenken'. Forumleden zijn: *prof. dr. H.W. von der Dunk*, bijzonder hoogleraar hedendaagse geschiedenis van de Europese cultuur, *Ed d'Hondt*, burgemeester van Nijmegen, *Josef Krings*, burgemeester van Duisburg, *Barbara Hendricks*, lid van de Duitse Bondsdag, *Wilhelm Haas*, ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland in Den Haag en *Jan van Megen*, germanist en directeur van het Centrum voor Duitsland-Studies KUN.

Externe betrekkingen

U kunt zich voor 7 april 1995 aanmelden bij het Bureau congresorganisatie KUN. Postbus 9111. 6500 HN Nijmegen. Onder vermelding van uw naam en voorletters, adres, postcode/woonplaats, telefoon en functie. De kosten bedragen f25,- en voor studenten f15,- (copie collegekaart bijvoegen). U schrijft zich in door overmaking van dit bedrag op giro 1781085 ten name van Congresorganisatie Nijmegen, onder vermelding van 'projectnummer 302046' en uw achternaam. Na betaling ontvangt u een bevestiging van uw inschrijving.

**In de schaduw
van de Tweede
Wereldoorlog**

Een halve
eeuw
Nederlands-
Duitse
betrekkingen

**Im Schatten
des Zweiten
Weltkrieges**

Ein halbes
Jahrhundert
niederländisch-
deutsche
Beziehungen

Congres op
vrijdag 21
april 1995
Faculteit der
Letteren
Katholieke
Universiteit
Nijmegen

Tagung
Freitag, 21. April
1995
Philosophische
Fakultät
Universität
Nimwegen

Das Ladder, Armando 1994

Woutertje Pieterse Prijs voor Anne Provoost

Hedy d'Ancona, Peter van de Hoven, Nicolaas Matsier en Kees Nieuwenhuizen kenden op 2 maart jongstleden de Woutertje Pieterse Prijs toe aan de Vlaamse schrijfster Anna Provoost voor haar boek 'Vallen'. De jury prees de kunst van Provoost om 'zonder gepreek, zonder terechtwijzing en zonder moralisme' een 'gecompliceerde, moderne werkelijkheid voelbaar en inzichtelijk' te maken. 'Vallen' gaat over de zestienjarige Lucas, een jongen tussen servet en tafellaken, die het noodlot tegemoetgaat als hij met zijn moeder de vakantie doorbrengt in Frankrijk. Hij raakt onder de invloed van neo-nazi Benoît. In haar dankwoord zei Anna Provoost dat ze hoopte haar kwetsbare doelgroep te behoeden voor een mogelijke 'val'.

In *NRC-Handelsblad* van 16 maart geeft Brechtje Boonstra te kennen dat met deze toekenning de lijn die de achtereenvolgende jury's van de Woutertje Pieterse-prijs aanhielden, namelijk om de literaire kwaliteit centraal te stellen, wordt doorbroken. Naar haar overtuiging is *Vallen* een spannend boek, maar vooral ook een boek dat het niet van zijn literaire kwaliteiten maar van zijn moralistische, de wereld verbeterende inhoud moet hebben.

Vraagbaak Nederlands

U hebt eerder in dit blad kunnen lezen over de Vraagbaak Nederlands en over de wijze waarop leden een exemplaar van deze gids (tegen gereduceerd tarief) kunnen verkrijgen.

De VRAAGBAAK NEDERLANDS, Gids voor Leraren Nederlands in Vlaanderen en Nederland (waarin opgenomen informatie over Nederlands als tweede taal en Fries), geeft een zo volledig mogelijk overzicht van de stand van zaken in het vak, geeft toegang tot bronnen en materialen, overheidsregelingen, relevante adressen, literatuur op het vakgebied, etc.

Belangstellenden die geen lid zijn van een van de deelnemende verenigingen (in Vlaanderen: VON-België, VVL, VVM en VLENEGO, in Nederland Levende Talen-Nederlands, SPL, VDN en VEL) bestellen als volgt:

- vanuit België:

U maakt 600 BF, incl. verzendkosten, over op postcheckrekening 000.0896594.23 van de Vereniging Vlaamse Leerkrachten, Zwijgerstraat 37, 2000 Antwerpen, onder vermelding van 'Vraagbaak'.

- vanuit Nederland en 'extra muros':

U bestelt schriftelijk bij het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum, Postbus 85475, Informatiepunt Nederlands, 3508 AL Utrecht, en wacht een nota van f 24,50 excl. verzendkosten af.

Correctie

In de vorige aflevering van *Tsjip* (4/3&4) werd in de inleiding op de bijdrage van Joost Minnaard over de aboriginals, zie p. 97) gesproken van 'literatuur die vooral op jeugdige lezers gericht' zou zijn. Ten onrechte. De redactie had bij de eindredactie twee haar bekende gegevens verkeerd gekoppeld. Excuus!
